

[Начало](#) > ... > [Предприемане На Съдебни Действия](#) > [Къде И Как](#) > [Правото На Коя Страна Се Прилага?](#)
> Spain

Правото на коя страна се прилага?

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Испания

1 Източници на действащите норми

1.1 Национални правни норми

Повечето от стълкновителните норми се съдържат в уводната част на Гражданския кодекс (членове 9—12). Някои специални закони, като например Законът за международното осиновяване, също съдържат приложими правни разпоредби.

1.2 Многостранни международни конвенции

В областта на приложимото право, понастоящем в Испания са в сила следните регламенти на ЕС:

- Регламент (ЕО) № 1346/2000 относно производството по несъстоятелност
- Регламент (ЕО) № 593/2008 относно приложимото право към договорни задължения (Рим I)
- Регламент (ЕО) № 864/2007 относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II)
- Регламент (ЕС) № 1259/2010 относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла („Рим III“)
- Регламент (ЕС) № 650/2012 относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство.
- Регламент (ЕС) 2016/1191 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. за насърчаване на свободното движение на гражданите чрез опростяване на изискванията за представяне на някои официални документи в Европейския съюз и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012. Прилага се от 16 февруари 2019 г.

Испания също така е договаряща се държава по редица конвенции относно стълкновението на закони. Основните многостранни конвенции в тази област са:

- Конвенция относно приложимото право за фамилните и собствените имена, Мюнхен, 5 септември 1980 г.
- Конвенция за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата, Хага, 19 октомври 1996 г.
- Протокол за приложимото право при задължения за издръжка, Хага, 23 ноември 2007 г.
- Конвенция относно стълкновението на закони в областта на формата на завещателните

разпореждания, Хага, 5 октомври 1961 г.

- Конвенция за приложимото право при пътнотранспортни произшествия, Хага, 4 май 1971 г.

- Конвенция за приложимото право при продуктова отговорност, Хага, 2 октомври 1973 г.

1.3 Основни двустранни конвенции

В областта на приложимото право понастоящем е в сила Конвенцията между Кралство Испания и Източна република Уругвай относно стълкновенията на закони по въпроси, свързани с издръжката на деца и с признаването и изпълнението на съдебни решения и споразумения, свързани с издръжка, Монтевидео, 4 ноември 1987 г.

2 Прилагане на стълкновителни норми

2.1 Задължение на съдията да прилага служебно стълкновителните норми

С член 12.6 от Гражданския кодекс се установява, че „съдилищата и органите прилагат служебно стълкновителните норми на испанското право“.

2.2 Препращане

Член 12.2 от Гражданския кодекс установява, че препращането към чуждо право означава препращане към неговото материално право, без да се държи сметка за препращането, което могат да предвиждат стълкновителните му норми към друго право, различно испанско. Това предполага, че се допуска само препращане от първа степен или обратно препращане.

Не се допуска препращане от втора степен, освен в случай на менителници, чекове и записи на заповед, по отношение на дееспособността за поемане на такива задължения.

Когато се прилага регламент на ЕС или международна конвенция, се прилагат специалните правила на тези инструменти, отнасящи се до препращането.

2.3 Промяна на критерия за определяне на приложимото право (привръзка)

В испанското право няма общо правило за случаи на промяна на критерия на привързване, което представлява промени в обстоятелствата, използвани от стълкновителната норма като привръзка. Във връзка с пълнолетието член 9.1 от Гражданския кодекс установява, че промяна в привръзката не засяга вече придобитото пълнолетие. Използваният критерий е да се разглежда правото, приложимо към момента на възникване на правната ситуация, дори при последващи промени на привръзката.

Когато се прилага регламент на ЕС или международна конвенция, ще се прилагат и специалните правила на тези инструменти, отнасящи се до промяна на критерия на привързване.

2.4 Изключения от обичайното прилагане на стълкновителни норми

Член 12.3 от Гражданския кодекс установява, че в никакъв случай не се прилага чуждото право, когато то противоречи на обществения ред. Следователно прилагането на чуждото право е изключено, ако води до резултат, очевидно противоречащ на основните принципи на испанското право. От съществено значение са конституционно признатите принципи.

2.5 Доказване на чуждестранен закон

Съдържанието и действителността на чуждото право трябва да се докажат от страните, а съдът може да направи проверка с всички средства, които сметне за необходими за неговото прилагане. Системата се характеризира с това, че е смесена, като съчетава принципа на представяне на твърдения и на документи, установяващи съдържанието, от заинтересованата страна, с възможността съдът да сътрудничи за установяването на съдържанието. В изключителни случаи, когато не може да се провери съдържанието на чуждото право, се прилага испанското право.

3 Стълкновителни норми

3.1 Договорни задължения и правни действия

По принцип въпросът за определяне на приложимото право към договорни задължения се урежда от Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета (Регламент „Рим I“). Казуси, при които не може да се прилага Регламент „Рим I“, се решават в съответствие с разпоредбите на член 10.5 от Гражданския кодекс, който се основава на признаването на свободата на избор, при условие че приложимото право е изрично избрано и че това право има определена връзка със съответния въпрос. При липса на такова се прилага националното право, което е общо за страните, при липса на такова — правото на тяхното общо обичайно местопребиваване и на последно място — правото на мястото, където е сключен договорът.

3.2 Извъндоговорни задължения

Въпросът се урежда от Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. („Рим II“). По въпроси, свързани с пътнотранспортни произшествия и отговорност на производителя, се прилагат стълкновителните норми, включени в Хагската конвенция от 1971 г. и съответно в Хагската конвенция от 1973 г.

Въпроси, които не са включени в нито една от горепосочените разпоредби, попадат в приложното поле на член 10.9 от Гражданския кодекс, съгласно който случаи на извъндоговорна отговорност се уреждат от правото на мястото, където е настъпило събитието, довело до тях. Воденето на чужда работа без пълномощие се урежда от правото на мястото, където представителят извършва основната си дейност, а неоснователното обогатяване се урежда от правото, съгласно което е настъпило прехвърлянето на стойност към обогатената страна.

3.3 Правно положение на субекта и негови аспекти, свързани с гражданското състояние (име, местопребиваване, правоспособност и дееспособност)

Член 9 от Гражданския кодекс установява, че приложимото право по тези въпроси се определя от гражданството на физическите лица. Налице са разпоредби, засягащи случаи на двойно гражданство и неопределено гражданство. Двойното гражданство се разграничава според това дали става дума за двойно гражданство, предвидено в испанското право, или за двойно гражданство, което не е предвидено в испанското право. Налице са договори за двойно гражданство с Чили, Перу, Парагвай, Никарагуа, Гватемала, Боливия, Еквадор, Коста Рика, Хондурас, Доминиканската република, Аржентина и Колумбия. В тези случаи се прилагат разпоредбите на международните договори, а ако такива не съществуват, се дава предпочитание на гражданството, отговарящо на последното обичайно местопребиваване, а при липса на такова — на последното придобито гражданство. Ако двойното гражданство не е предвидено в испанското право и едното гражданство е испанско, то взема превес, въпреки че трябва да се прилага и принципът на недискриминация въз основа на гражданството, ако и двете гражданства са на държави от ЕС. За лицата с неопределено гражданство като личен закон се прилага правото на мястото на обичайното местопребиваване. В случай на лица без гражданство се прилага член 12 от Конвенцията от Ню Йорк от 28 септември 1954 г., съгласно който приложимото право е правото на държавата по местоживееене на лицето без гражданство, а при липсата на такова — правото на неговата държава на пребиваване.

Правото, приложимо за имената на физическите лица, се определя от Мюнхенската конвенция от 1980 г. Собствените и фамилните имена на физическо лице се определят от правото на държавата, чийто гражданин е въпросното лице.

3.4 Установяване на произход, в т.ч. осиновяване

Член 9.4 от Гражданския кодекс постановява, че правото, приложимо към определянето на родството по произход, е това на обичайното местопребиваване на детето към момента на установяване на родството. При липсата на обичайно местопребиваване на детето или ако това право не позволява установяването на родството, приложимото право ще бъде националното право на детето към този момент. Ако правото не допуска установяването на родството или детето няма гражданство, ще се прилага испанското

материално право.

Правото, приложимо към допускането на осиновяването, се урежда от специална норма — Закон 54/2007 за международното осиновяване. Член 18 от този закон установява, че допускането на осиновяването от компетентния испански орган ще се урежда от испанското материално право, когато осиновеното дете има постоянно местопребиваване в Испания към момента на осиновяването или е било, или ще бъде отведено в Испания с цел да установи местоживеенето си там.

Правото, приложимо към съдържанието на родството, по произход или чрез осиновяване, и упражняването на родителската отговорност се определят в съответствие с Хагската конвенция от 19 октомври 1996 г. Член 17 от Конвенцията установява, че упражняването на родителската отговорност се определя от правото на държавата по обичайното местопребиваване на детето.

3.5 Брак, извънбрачни двойки/фактическо съжителство, партньорства, развод, съдебна раздяла, задължения за издръжка

Налице са норми относно сключването на брак и последиците от брака. Що се отнася до формата на сключване, Гражданският кодекс установява, че в рамките на Испания и извън нея можете да сключите брак: 1) пред съдия, кмет или длъжностно лице, посочено в Кодекса; 2) в предвидената от закона религиозна форма. Той също така установява, че испанците могат да сключат брак извън Испания във формата, определена от правото на мястото, където се сключва бракът. Ако и двете страни са чужденци, в Испания те могат да сключат брак съгласно същите разпоредби както испанците или съгласно разпоредбите на личния закон на всяка от страните. Способността за сключване на брак и за съгласие е предмет на националното право на всеки от съпрузите (член 9.1 от Гражданския кодекс).

Съгласно член 9.2 от Гражданския кодекс последиците от брака се уреждат от общото национално право на съпрузите към момента на сключване на брака. При липсата на общо национално право, те се уреждат от личния закон или правото по обичайното местопребиваване на всяка страна, избрано от двете страни в автентичен акт, изготвен преди сключването на брака. При отсъствие на избор се прилага правото по общото обичайно местопребиваване непосредствено след сключване на брака, а при липса на такова — правото по мястото, където е сключен бракът.

Законната раздяла и разводът се уреждат от Регламент (ЕС) № 1259/2010 относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла („Рим III“). Член 107.1 от Гражданския кодекс постановява, че унищожаването на брака се урежда от правото, приложимо по отношение на сключването на брака.

В испанското международно частно право няма разпоредба относно неключили брак двойки (което по принцип означава прибягване до аналогия).

Задълженията за издръжка се уреждат от Хагския протокол от 2007 г. за приложимото право при задължения за издръжка.

3.6 Режими на имуществени отношения

Нормите, уреждащи последиците от брака (член 9.2 от Гражданския кодекс), включват както личните, така и имуществените последици. Поради това се прилага общият личен закон на съпрузите към момента на сключване на брака; при липсата на такъв — личният закон или правото по обичайното местопребиваване на всяка страна, избрано от двете страни в автентичен акт, изготвен преди сключването на брака; при липса на подобен избор приложимото право е правото по общото обичайно местопребиваване непосредствено след сключване на брака, а при липса на такова — правото по мястото на сключване на брака.

Договори или споразумения, които определят, изменят или заместват съпругеския имуществен режим, са действителни, ако са в съответствие или с правото, което урежда последиците от брака, или с правото по гражданството, или с правото по обичайното местопребиваване на всяка от страните към момента на сключване (член 9.3 от Гражданския кодекс).

3.7 Завещания и наследяване

Испания прилага разпоредбите на Регламент (ЕС) № 650/2012 относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство. Съгласно този регламент се прилага правото по обичайното местопребиваване на починалия към момента на смъртта му, освен ако починалият не е избрал като приложимо право правото, отговарящо на неговото гражданство.

Формата на завещанията се определя от Хагската конвенция от 1961 г.

3.8 Недвижимо имущество

Съгласно член 101.1 от Гражданския кодекс владението, собствеността и другите права върху недвижимо имущество, както и тяхното оповестяване, се уреждат от правото по мястото, на което се намира имуществото, което се отнася и до движимите вещи. За целите на учредяването или прехвърлянето на права върху стоките в транзит се смята, че тези стоки се намират на мястото, от което са били изпратени, освен ако между изпращача и получателя няма мълчаливо съгласие, съгласно което се смята, че се намират на местоназначението си. Корабите, въздухоплавателните средства и превозните средства за железопътен транспорт, както и всички учредени върху тях права, се уреждат от правото на държавата на флага или държавата на регистрация. Моторните превозни средства, както и другите средства за шосеен транспорт се уреждат от правото на мястото, където се намират. Емитирането на ценни книжа се урежда от правото на мястото, на което се емитират.

3.9 Несъстоятелност

Случаите, които не попадат в приложното поле на [Регламент \(ЕО\) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. относно производството по несъстоятелност](#), се уреждат от [Закон 22/2003 от 9 юли 2000 г. за несъстоятелността](#). Член 200 от този закон установява, че по принцип производството по несъстоятелност в Испания и последиците от него, както и процедурите за провеждане и приключване на тези производства, се уреждат от испанското право (Закон 22/2003 от 9 юли 2003 г., изменен със Закон 9/2015 за спешни мерки относно несъстоятелността (Официален вестник на Испания от 26 май 2015 г.). В Закона за несъстоятелността се включват и разпоредбите на международното частно право за установяване на приложимото право към различни правоотношения, които са част от производството.

■ Последна актуализация: 08/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.